

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-5-8 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 17-19/295-131
Karar Tarihi : 08.06.2017

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK,
Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER: Mehmet TOKGÖZ, Eren YALDIZLI

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : Resen/İhbar

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Ankara Taşçı, Mezarıcı Ustaları Sanatkârları Esnaf Odası
Yuva Köyü Mermerciler Sitesi 3708. Sokak No:20/B
Yenimahalle/Ankara
- Azimkar Mermer
Tandoğan Mah. Buhara Cad.168. Sok No:12/A
Sincan/Ankara
- EN-KA Mermer
Ahi Evran Mah. Sanayi Sit. 225. Cad. No:1/A Sincan/Ankara
- Sarıkaya Mermer
Ahi Evran Mah. Sanayi Sit. 225. Cad. No:1/A
Sincan/Ankara

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** - Ankara Sincan Cimşit Mezarlığı bölgesinde faaliyet gösteren mermer ustalarının mezar yapma işini sırayla gerçekleştirmek suretiyle müşteri paylaşımı yaptıkları ve bölge dışından başka mermer ustalarını bu bölgeye sokmadıkları iddiası.
- Ankara ilinde faaliyet gösteren bazı mezar mermeri yapımcıları tarafından sıra sistemi uygulanmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilip edilmediği.

- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Kuruma yapılan ihbarda özetle;

- Ankara ili Sincan ilçesi Cimşit Mezarlığı bölgesinde faaliyet gösteren Azimkar Mermer (AZİM KAR), EN-KA Mermer (EN-KA) ve Sarıkaya Mermer (SARIKAYA) firmalarının mezar mermeri yapım işleri için bir sıra oluşturmak suretiyle müşterileri aralarında paylaştıkları,
- Cenaze sahiplerinin bahsi geçen mermerciler haricinde başka biriyle anlaşmak istediklerinde bölge dışından herhangi bir mermercinin kendi bölgelerine giremeyeceğini belirttikleri, dolayısıyla pazarı kendi aralarında paylaştıkları

iddia edilmiştir.

- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 17.03.2017 tarih ve 1822 ile giren ihbar üzerine hazırlanan 12.04.2017 tarih ve 2017-5-8/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, 20.04.2017 tarihli Rekabet Kurulu (Kurul) toplantısında görüşülmüş ve 17-13/183-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca düzenlenen 02.06.2017 tarih ve 2017-5-8/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.

(4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;

- 1- Sincan Cimşit Mezarlığı bölgesinde faaliyet gösteren teşebbüslerin sıra sistemi uyguladığı ve bölge dışından başka mezar mermeri yapımcılarını bu bölgeye sokmadıkları iddiasına ilişkin bilgi ve bulgu olmadığı,
- 2- Karşıyaka Mezarlığı'na ilişkin bazı mezar mermeri yapımcılarının kendi aralarında sıra sistemi uyguladığı ve bu hususun teşebbüsler tarafından kabul edildiği,
- 3- Sıra sistemi uygulamasının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u (4054 sayılı Kanun) ihlal eder nitelikte olduğu ve kaldırılması gerektiği yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca gönderilen görüş yazısına uyulmadığı,
- 4- Ankara Taşçı, Mezarıcı Ustaları Sanatkarları Esnaf Odası (ANKARA MEZARCILAR ODASI) da dâhil olmak üzere mezar mermeri yapımı işleriyle iştigal eden oda üyesi teşebbüsler hakkında, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılması gerektiği,

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Hakkında Öneraştırma Yürütülen Taraflar

I.1.1. ANKARA MEZARCILAR ODASI

- (5) ANKARA MEZARCILAR ODASI, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu (5362 sayılı Kanun) çerçevesinde 06.07.1963 yılında Ankara Taşçı ve Mezarıcı Ustaları Derneği adı ile kurulmuştur. Halihazırda 5362 sayılı Kanun ve Oda Ana Sözleşmesi çerçevesinde Ankara Taşçı, Mezarıcı Ustaları Sanatkarları Esnaf Odası adı altında faaliyetlerini sürdürmektedir. Ankara bölgesinde yaklaşık 300 adet mezar mermeri yapımcısı bulunmakta olup ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın yaklaşık 200 üyesi bulunmaktadır.

I.1.2. AZİMKAR

- (6) Fabrikalardan hammadde olarak temin ettiği mermeri işleyerek mutfak tezgâhı, mezar, vb. ürün gruplarına çeviren AZİMKAR, Ankara ili Yenimahalle ilçesine bağlı Yuvaköy Mahallesi Mermerciler Sitesi'nde faaliyetlerini yürütmektedir. Aynı zamanda Ankara ili Sincan ilçesi sınırları içerisinde bulunan Cimşit Mezarlığı bölgesinde örnek mezar modelleri teşhirinin yapıldığı bir tanıtım ofisi bulunmaktadır.

I.1.3. EN-KA

- (7) Fabrikalardan hammadde olarak temin ettiği mermeri işleyerek mezar mermeri yapım işleri ile iştigal eden EN-KA, Ankara ili Sincan ilçesi sanayi sitesi içerisinde faaliyetlerini yürütmektedir.

1.1.4. SARIKAYA

- (8) Fabrikalardan hammadde olarak temin ettiği mermeri işleyerek mezar mermeri yapım işleri ile iştigal eden SARIKAYA, Ankara ili Sincan ilçesi sanayi sitesi içerisinde faaliyetlerini yürütmektedir. Bununla birlikte Cimşit Mezarlığı bölgesinde örnek mezar modellerinin teşhirinin yapıldığı bir tanıtım ofisi bulunmaktadır.

I.2. İlgili Pazar

- (9) Ülkemizde "188" numaralı telefon aranarak ikamet edilen belediyenin cenaze ve araç hizmetlerine ulaşılabilir. Belediyeler bu kapsamda vatandaşlara cenaze yıkama, mezarlığa ulaştırma ve mezarlıkta defin işlemleri gibi hizmetleri vermektedir. Cenaze

sahibi, belediyeye mezar yeri için belli bir ücret ödemekte ve belirlenen yere defin işlemi yapılmaktadır.

- (10) Defin işlemi sonrası cenaze sahipleri isterlerse mezarı korumak ve güzelleştirmek adına mermer yapımcılarına mermer ya da granitten çeşitli ebatlarda lahit sipariş edebilmektedir. Mezar mermeri yapımcıları tarafından hazırlanan lahitle, ağırlıklarına göre ya bedeni güçle ya da vinç yardımıyla mezar üzerine tek parça halinde yerleştirilmektedir. Bu esnada lahitin tam oturması için mermer yapımcıları tarafından mezar yerinin düzeltilmesi, lahitin harçla tutturulması ve içerisine mezar toprağının konulması gibi bir takım işlemler gerçekleştirilmektedir. Mezar lahiti dışında mermer yapımcıları yine cenaze sahiplerinin talebi doğrultusunda mermer veya granitten çeşme, mezar ziyareti yapanlar için oturma amaçlı bank da hazırlayabilmektedir.
- (11) Mermerin mukavemetinin don gibi hava olaylarından zarar görmesi nedeniyle mezar lahit yapım işleri yıl içinde Nisan-Kasım ayları arasında gerçekleştirilmektedir. Cenaze sahipleri, ister ANKARA MEZARCILAR ODASI'na bağlı mermer yapımcılarına isterse diğer mermer yapımcılarına isterlerse de Ankara dışında anlaştığı herhangi bir mermer yapımcısına lahit siparişi verebilmektedir.
- (12) Kesin bir ilgili ürün pazarı tanımı yapılmamakla birlikte, dosya konusu iddiaların değerlendirilmesinde ürün pazarının "mermer mezar lahiti ve müştemilatı pazarı" olarak ele alınması mümkündür. İlgili coğrafi pazar bakımından ise öncelikle, genelde o il sınırları hatta o mezarlık çevresindeki mezar mermeri yapımcılarına mezar mermer lahiti konusunda talepte bulunduğu belirtilmelidir. Bununla birlikte mezarlıklarda Ankara'nın çeşitli bölgelerinde mezar mermeri yapımı ile iştigal eden teşebbüslerin ürünleri de bulunmaktadır. İstisnai olarak diğer illerden de mezar mermeri yapımcıları Ankara'da faaliyet gösterebilmektedir. Bu çerçevede kesin bir ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmaksızın, dosya konusu iddiaların değerlendirilmesinde coğrafi pazarın "Ankara" olarak ele alınabileceği değerlendirilmektedir.

I.3. Önarastırma Sürecinde Elde Edilen Bilgi ve Belgelere İlişkin Tespitler

I.3.1. Yerinde İncelemelerde Elde Edilen Bilgi ve Belgeler

I.3.1.1 ANKARA MEZARCILAR ODASI'nda Yapılan İnceleme

- (13) Önarastırma kapsamında 09.05.2017 tarihinde Ankara'da bulunan ANKARA MEZARCILAR ODASI'nda yapılan yerinde incelemede, 2015 yılı içerisinde ANKARA MEZARCILAR ODASI tarafından Büyükşehir Belediyesine bağlı mezarlıklarda faaliyet gösteren mermer ustalarına gönderildiği anlaşılan ve genel itibarı ile mezarlıkta çalışma usullerinin düzenlendiği bir belge elde edilmiştir. Bu belgenin 9. maddesinde;

"İş takibini atölye sahipleri veya Odaya firma kaşesi ile kimlik fotokopisi vermiş olan birinci derece yakını olanlar yapacak. Usta, kalfa, çırak kesinlikle sıra takibi yapmayacak."

ifadesi yer almaktadır.

- (14) ANKARA MEZARCILAR ODASI'nda yapılan yerinde incelemede Oda'nın genel sekreterinin bilgisine başvurulmuştur. Gerçekleştirilen görüşmede, daha önce ANKARA MEZARCILAR ODASI tarafından koordine edilen bir sıra sistemi olduğu ancak Rekabet Kurumu tarafından 2012 yılında benzer bir şikayet üzerine gerçekleştirilen önarastırma¹ neticesinde bu faaliyetleri durdurdukları fakat Karşıyaka Mezarlığı bölgesinde birkaç esnaf arasında yine böyle bir sistemin uygulandığı, ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın bu sıra sisteminin takibinde herhangi bir dahlinin olmadığı ifade edilmiştir. Bununla birlikte yukarıda sözü edilen belgede bahsi geçen hususların müşteriler tarafından Mezarlıklar

¹ Kurul'un 15.11.2012 tarihli ve 12-57/1538-551 sayılı kararı.

17-19/295-131

Müdürlüğüne yapılan şikayet başvurularını azaltmak için hazırlanan düzenlemeler olduğu ifade edilmiştir.

I.3.1.2 AZİM KAR'da Yapılan İnceleme

- (15) Öneri kapsamında 09.05.2017 tarihinde AZİM KAR'da yapılan yerinde incelemede ANKARA MEZARCILAR ODASI tarafından gönderildiği anlaşılan 2017 yılına ait tavsiye fiyat listesi elde edilmiştir. Yapılan yerinde incelemede teşebbüs yetkilisi tarafından, kendisinin aynı zamanda ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın başkan yardımcılığı görevinde bulunduğu, Oda olarak tavsiye fiyat listesi yayımladıkları ancak bu fiyat listelerinin hiçbir suretle zorunluluk teşkil etmediği, tavsiye fiyatların uygulanıp uygulanmadığını takip etmedikleri, yukarıda anılan belgenin de bu kapsamda hazırlanan bir tavsiye fiyat listesi olduğu ifade edilmiştir.
- (16) Bununla birlikte şikayetin konusunu oluşturan hususlardan biri olan mermer ustalarının yapılacak işleri bir sıra halinde takip ettikleri iddialarına yönelik; daha evvel ANKARA MEZARCILAR ODASI tarafından böyle bir sıra sisteminin kurulduğu, Rekabet Kurumu tarafından 2012 yılındaki benzer iddialar doğrultusunda yürütülen öneri neticesinde kendilerine gönderilen ihtar yazısına uyularak bu sistemin Oda tarafından takibinin bırakıldığı ifade edilmiştir. Fakat, 30-40 kadar mermer ustasının bahsi geçen sıra sistemini uyguladıkları, katılımın ihtiyari olduğu, girişin ve çıkışın her an yapılabileceği, müşterinin sıradaki ustayı kabul etmek zorunda olmadığı gibi sırası gelen mermer ustasının da işi almayarak sırasından vazgeçme hakkının olduğu belirtilmiştir.

I.3.1.3 EN-KA da Yapılan İnceleme

- (17) Öneri kapsamında 10.05.2017 tarihinde EN-KA'da yerinde inceleme gerçekleştirilmiştir. Teşebbüs yetkilisi tarafından Cimşit Mezarlığı'nda faaliyete geçtiği günden bu yana yalnızca iki adet mezar inşasında bulunduğu, mezar kurulumu gerçekleştirdiği hiçbir mezarlıkta herhangi bir sıra sisteminin içinde olmadığı ifade edilmiştir.

I.3.1.4 SARIKAYA'da Yapılan İnceleme

- (18) Öneri kapsamında 09.05.2017 tarihinde SARIKAYA'da yerinde inceleme gerçekleştirmiştir. Atölye faaliyetlerini Sincan ilçesi sanayi sitesi içerisinde gerçekleştiren teşebbüs Cimşit Mezarlığı bölgesinde mezar örneklerinin bulunduğu bir tanıtım ofisi ile faaliyetlerini yürütmektedir. Yapılan incelemede teşebbüs yetkilisi tarafından müşterilerin mezar yaptırmak istedikleri ustaları özgürce seçebildiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte ANKARA MEZARCILAR ODASI tarafından gönderildiği anlaşılan tavsiye fiyatların ne ölçüde uygulandığını anlamak amacıyla teşebbüsün sipariş aldığı defterler incelenmiş ve tavsiye fiyatların dışında da fiyatlar verildiği, bu fiyatların altında veya üzerinde satış yapıldığı anlaşılmıştır.

I.3.2. Diğer Görüşmelerde Elde Edilen Bilgiler

I.3.2.1. (.....) ile Yapılan Görüşme

- (19) Öneri kapsamında (.....) ile görüşme gerçekleştirilmiştir. Şirket yetkilisi; mezarlığı ziyaret eden kişilerin mezarlıkların üzerindeki etiketlere bakarak mezar yapımı için iletişime geçtiklerini, müşteri hangi firmayı uygun bulursa o firmadan mezar yaptırdığını ifade etmiştir. Bununla birlikte, mezarlık girişinde bulunan çiçekçilerin mezar bakımı sırasında mezarcılara ait etiketlerin üzerine kendi etiketlerini yapıştırdıklarını, dolayısıyla müşterilerin ilk olarak çiçekçilerle iletişime geçtiğini sonrasında onların yönlendirdiği mezarcılar ile mezar yapımı için iletişime geçtiğini, mezarlıkta bulunan temsilcilerinin esasen mezar üzerindeki etiketleri korumak için orda bulunduğunu, aksi takdirde müşteri çekemeyeceklerini belirtmiştir. Son olarak daha önce mermercilerin kendi aralarında fiyat

17-19/295-131

uygulaması yaptıklarını, bu durumdan memnun olmayan 3-4 firmanın kendilerini şikayet ettiği için şu an böyle bir uygulamanın olmadığını dile getirmiştir.

I.3.2.2. (.....) İle Yapılan Görüşme

- (20) Önaraştırma kapsamında (.....) ile görüşme yapılmıştır. Yapılan görüşmede;

“Mezarcılar Odası, mermer ve mezarlıklar için iki ayrı fiyat listesi belirlemektedir. Bu fiyat listesinin bir tanesi tavsiye fiyat listesidir, diğeri ise asgari fiyat listesidir. Ancak asgari fiyat listesinin üzerinde “asgari fiyat” veya “zorunlu” ibaresi bulunmamaktadır. Ancak mahalle baskısı yoluyla ve gayri resmi olarak bunun takibi yapılmaktadır. Asgari fiyat listesi dışında fiyat verdikleri tespit edilirse o firmayı 15 gün mezarlığa sokmazlar. Mezarcıların yaklaşık %80’i bu sıra sistemini uygulamaktadır. Ancak şu ada, şu parsel benim sen burada faaliyet gösteremezsin gibi bir uygulama yok. Mezar yaptırmak isteyen müşterilerin %30-40 civarı mezarlıktaki mezarcılara yaptırır. Bir kısmı ise internetten araştırarak, bir kısmı da daha önce mezar yaptırdığı firmayla iletişime geçerek mezar yaptırır. Firmaların mezarlıktaki temsilcileri boyunlarına Mezarcılar Odasının kartını taktıkları için müşteriler genellikle bu firmaları tercih eder. Odaya kaydolmayan mezarlıkta sıraya giremez.”

bilgileri verilmiştir.

I.4. Değerlendirme

- (21) Dosya konusu ihbar Sincan Cimşit Mezarlığı’nda faaliyet gösteren mezar mermeri yapımcılarının aralarında sıra sistemi uygulamak suretiyle müşteri paylaşımı yaptıkları ve bölge dışından gelen mezar yapımcılarını bu bölgeye sokmadıklarına yöneliktir. İddia edilen eylemler, bölge paylaşımı ve teşebbüsler arasında sıra sistemi uygulaması şeklinde iki başlık olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında ele alınabilir. Yapılan incelemeler ve görüşmelerde elde edilen bilgiler çerçevesinde, teşebbüsler arasında anılan mezarlık için bölge paylaşımı yapıldığına yönelik herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.
- (22) Dosya konusu ihbarda yer alan ikinci iddia olan mezar mermeri yapımcıları arasındaki sıra sistemi ise, müşterilerin paylaşılmasına yönelik olarak yapılmış bir uygulama olarak ortaya çıkmaktadır. Mezar mermeri yapımı işleri ile iştigal eden teşebbüsler genel olarak mezarlıklarda bir adet temsilci bulundurmakta, bu temsilciler mezarlığa gelen ziyaretçilerden mezar mermeri yapımı siparişi alabilmek için onlara teklif sunmakta ya da kart bırakılmaktadır. Ancak sıra sisteminde, bu sistemi uygulayan teşebbüslerden sadece sırası gelen teşebbüs mezarlığa temsilci göndermekte ve sadece söz konusu teşebbüs mezarlığa gelen ziyaretçiler ile iletişime geçmekte ve teklif sunmaktadır. Dolayısıyla sıra sisteminde, mezarlığa gelen ziyaretçiler için teşebbüsler rekabet etmemekte, sırası gelen teşebbüs müşteriye teklif vermektedir. Söz konusu uygulama ile ürün kalitesi ve fiyatlar bakımından teşebbüsler arasındaki rekabet sınırlandırılmaktadır. Bu çerçevede sıra sistemi, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinde yasaklanan uygulamalardan biridir.
- (23) Dosya konusu ihbar, esasen Sincan Cimşit Mezarlığı’nda üç teşebbüs arasında bu sistemin uygulandığı ve bölge dışından gelen teşebbüslerin mezarlığa alınmadığı yönündedir. Yapılan inceleme ve görüşmelerde söz konusu mezarlık için sıra sisteminin uygulandığına yönelik bilgi ve belgeye ulaşılamamıştır.

17-19/295-131

- (24) Bununla birlikte, dosya kapsamında yapılan görüşmelerin bazılarında Karşıyaka Mezarlığı'nda sıra sisteminin uygulandığı ileri sürülmüştür. Öneraştırma taraflarından AZİMKAR'ın yetkilisi ve aynı zamanda ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın başkan yardımcısı yukarıda belirtildiği üzere, daha önce sıra sisteminin Oda tarafından uygulandığını, ancak 2012 yılında benzer iddialar üzerine Rekabet Kurumu tarafından başlatılan öneraştırma neticesinde kendilerine gönderilen ihtarla uyularak Oda tarafından sıra sisteminin takibinin bırakıldığını, ancak yine 30–40 kadar mermer ustasının bahsi geçen sıra sistemini uyguladıklarını, katılımın ihtiyari olduğunu, girişin ve çıkışın her an yapılabileceğini, müşterinin sıradaki ustayı kabul etmek zorunda olmadığı gibi sırası gelen mermer ustasının da işi almayarak sırasından vazgeçme hakkının olduğunu ifade etmiştir.
- (25) ANKARA MEZARCILAR ODASI'nda yapılan yerinde incelemede elde edilen belgede, her ne kadar Belediyeye bağlı mezarlıklarda faaliyet gösteren teşebbüsler için uyulması gereken kurallar arasında sıra takibi yapılmaması yönünde uyarı bulunsa da, Oda genel sekreteri, Karşıyaka Mezarlığı'nda faaliyet gösteren birkaç esnafın kendi aralarında böyle bir sistem uyguladığını ancak söz konusu uygulamada Oda'nın herhangi bir dahlinin olmadığını ifade etmiştir.
- (26) Yine öneraştırma taraflarından EN-KA'da yapılan yerinde incelemede teşebbüs yetkilisi tarafından Cimşit Mezarlığı'nın nispeten küçük bir mezarlık olduğu, söz konusu mezarlıkta sıra sisteminin olmadığı, bu sistemin Karşıyaka Mezarlığı'nda uygulandığı şifahen dile getirilmiştir.
- (27) Öneraştırma sürecinde yapılan görüşmelerin birinde ise, ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın asgari fiyat ve tavsiye fiyat olarak iki farklı fiyat belirlediği, ancak asgari fiyat listesinde zorunlu ya da asgari fiyat olduğuna dair herhangi bir ibarenin yer almadığı ve fiyat takibinin gayri resmi olarak yapıldığı belirtilmiştir. Asgari fiyata uymadığı tespit edilen teşebbüslerin 15 gün boyunca mezarlığa alınmayacağı ve mezar yapımcılarının yaklaşık %80'inin bu sıra sistemini uyguladığı da dile getirilmiştir. Son olarak da mezarlığa gelen ziyaretçilerin %30-40 civarındaki bir kısmının mezar mermeri yapımı için doğrudan mezarlıkta sipariş verdiği, bir kısmının internetten araştırma yaptığı bir kısmının ise daha önceden mezar mermeri yaptırdığı teşebbüsü arayarak sipariş verdiği dile getirilerek bölge paylaşımına ilişkin bir uygulama olmadığı belirtilmiştir.
- (28) Kurul tarafından benzer iddiaların değerlendirildiği 15.11.2012 tarihli kararda² ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın asgari mezar inşa fiyatlarını tespit ettiği ve bu fiyatların altında hizmet veren üyelerine ceza tatbik ettiği iddiaları ile bazı oda üyelerinin sıra sistemi uyguladıkları iddiası incelenmiştir. Yapılan incelemelerde Kurul, ANKARA MEZARCILAR ODASI'nın yayımlamış olduğu fiyat tarifesinin uygulanmasını zorunlu tutmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal niteliğinde olduğuna karar vermiştir. Bununla birlikte, Kurul öneraştırma kapsamında yapılan görüşme ve yerinde incelemelerle iddianın ve ihlal konusu olayın açıklığa kavuşturulduğu, ihlalin kısa süreli olarak kısmen gerçekleştirildiği ve fiilen sona erdirildiği, dolayısıyla ihlalin etkisinin kısıtlı olduğu hususlarını dikkate alarak adı geçen Oda hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına hükmetmiştir. Son olarak benzer eylem ve işlemlerden kaçınılması, ilgili pazarda rekabetin kalıcı bir şekilde tesisi ve rekabet kurallarına uygun davranılması konusunda tedbirlerin alınması, ayrıca Oda üyelerinin bir kısmı tarafından uygulanan sıra sisteminin de 4054 sayılı Kanun'u ihlal edici nitelikte olduğu ve kaldırılması gerektiği, aksi halde 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı yönünde 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin 3. fıkrası uyarınca görüş bildirilmesine karar vermiştir.

² 15.11.2012 tarih ve 12-57/1538-551 sayılı Kurul Kararı

17-19/295-131

- (29) Dosya kapsamında yapılan görüşmelerin birinde ileri sürülen ANKARA MEZARCILAR ODASI tarafından asgari fiyatın belirlendiği iddiasına ilişkin olarak yapılan incelemelerde herhangi bir bilgi veya belgeye ulaşılamamış, aksine SARIKAYA'da yapılan yerinde incelemede teşebbüsün Oda'nın gönderdiği tavsiye fiyatların dışında da fiyatlar verdiği, bu fiyatların altındaki veya üzerindeki fiyatlarla satış yaptığı anlaşılmıştır.
- (30) Yapılan görüşmelerin bazılarında, mezar mermeri yapımı ile iştigal eden kimi teşebbüsler arasında sıra sisteminin uygulandığı iddia edilmişse de söz konusu sisteme ilişkin herhangi bir kayıt veya belgeye, iddia konusu sistemin hangi mezar mermeri yapımcıları tarafından uygulandığı, bu sistem içerisinde kimlerin yer aldığına dair herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır.
- (31) Ankara'da yaklaşık olarak 80-85 civarında mezar mermeri yapımı işiyle iştigal eden teşebbüs bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, mezarlığa gelen ziyaretçilerin istedikleri bir teşebbüs ile iletişime geçerek istedikleri teşebbüse mezar mermeri yaptırmalarının önünde bir engel bulunmadığı anlaşılmaktadır. Ayrıca müşterilerin sadece yaklaşık %30-40 civarının mezarlıkta sipariş verdiği ve müşterilerin mezar yapım işleri ile uğraşan teşebbüsleri araştırarak sipariş vermesinin önünde bir engel bulunmadığı görülmektedir. Bu koşullar ve sınırlı sayıda bazı esnaf tarafından uygulandığı ileri sürülen sıra sistemine ilişkin olarak herhangi bir belgeye ve somut bilgiye ulaşılamamış olması dikkate alınarak soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

- (32) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmamasına gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.